

5/1999. (IV.1.) sz. rendelet

A közművelődésről

Sármellék Község Önkormányzat Képviselő-testülete "A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről" szóló 1997. évi tv. alapján a helyi közművelődésről az alábbi rendeletet alkotja.

A rendelet célja

1. §

A rendelet célja: hogy a helyi adottságok, érdekek, értékek szükségletek figyelembevételével a közművelődés lehetőségeit biztosítsa, meghatározza intézményeinek feladatait és megalapozza a fejlesztés lehetőségeit.

2. §

A község adottságainak (természeti, társadalmi, gazdasági környezetnek kulturális sajátosságainak, művelődési hagyományainak, intézmény rendszerének) számbavételét az 1. sz. melléklet "Helyzetelemzés" címmel tartalmazza.

3. §

A község közművelődésének kiemelt célja:

- a) biztosítani kell a közösségi művelődéshez méltó, esztétikus környezetet és - az önkormányzat lehetőségei szerint - infrastruktúrát (feltételrendszer biztosítása).
- b) A munkanélküliség csökkentését segítő felsőoktatási szakmai ismeretet bővítő, megújító lehetőségek biztosítása a humánerőforrás fejlesztése!
- c.) Sármellék község élő hagyományai ápolása, a régiak felkutatása és megújítása, gazdagítása`
- d) A népesség korcsoportjai szerinti közművelődési lehetőségek megteremtése, különösen az ifjúság kulturális életének fejlesztése, művelődési kezdeményezéseinek támogatása (művelődés közösségek teremtése)
- e) Az egyetemes és a nemzeti kultúra értékeinek megismertetése.
- f) A falu közösségi életének fejlesztése a különböző rétegek, korosztályok együttműködési alkalmainak kimunkálása, támogatása.
- g.) Szabadidő hasznos eltöltéséhez a feltételek biztosítása.

A község közművelődési feladatai, tevékenységi formái

4. §

Az iskolarendszeren kívüli ismeretszerzés - bővítés - megújítás lehetőségét előadások, tanfolyamok, szakkörök szervezésével kell megteremteni.

- ismeretszerző és közhasznú tanfolyamok, szakkörök, bemutatók...

(2) A hagyományápolás - őrzés körében:

- A falu történeti, kulturális és környezeti értékeinek közismertté tétele (krónikaírás, helytörténeti kiállítás . . .)
- A lokálpatriotizmus erősítése érdekében a hagyományok továbbadásának, átörökítésének rendszerét biztosítani,
- Helyi ünnepi alkalmak, gondozása, kulturális gazdagítása
- farsangolás,
- március 15.
- Orbán-nap.
- gyermeknap

- búcsú
 - szüreti mulatságok
 - karácsonyi köszöntő
 - A falu életének eseményeiről dokumentumok készítése, őrzése, közismertté tétele.
- (3) Művelődő közösségek teremtése a lakosság rétegigénye szerint.
- az ifjúság körében klubok, baráti körök szervezése,
 - néptáncscsoport működtetése (iskolás és ifjúsági korosztályban)
 - a nőklub (nyugdíjasklub) életének segítése pávakör, népdalkör életre hívása
 - egyéb alkotó műhelyek életre hívása (festő, fazekas)
- (4) A kultúra értékeinek megismertetése:
- települési kultúra (természeti és épített) értékeinek megismertetése, védelme,
 - kiállítások, bemutatók szervezése,
 - színházi előadásokra látogatás szervezés, előadás fogadása
 - különböző kultúrák kölcsönös bemutatkozásának szervezése, segítése
 - testvértelepülésekkel kulturális együttműködés megteremtése.
- (5) A közösségek szervezett csoportjainak évente egy-egy közös est megszervezését segíteni kell. Baráti találkozókra, összejövetelekre, utcák, falurészek rendezvényeire lehetőséget kell adni. Elszármazott sármellékiek és helyiek találkozóját 2000-ben megszervezni.
- (6) A könyvtár szolgálja a kötetlen olvasói, ismeretszerzési, tájékoztatói igényeket. A tornateremben testmozgáshoz, sportoláshoz lehetőséget kell teremteni. Közösségi szórakozások, bálók rendezését a civil szerveződésekkel, az ÁMK csoportjaival közösen kell biztosítani.
- (7) Egyéb lehetőségek biztosítása:
- Kulturális börzék, ajándékvásárok szervezése.
 - Fénymásolás és sokszorosítás lehetősége.
 - Számítógép, adatbázis, Internet hozzáférhetőség lehetősége.

A közművelődési feladatok ellátásának szervezeti kerete

5. §

- (1) A képviselőtestület a közművelődési törvényben és a rendeletben előírt feladatok ellátását az által fenntartott Általános Művelődési Központ keretei között biztosítja.
- (2) A közművelődési munkát az intézményvezető irányításával 1 fő főfoglalkozású dolgozó szervezi és végzi. Az intézményvezető a részfeladatokra tiszteletdíjas munkatársakat is foglalkoztat, az éves munkatervben meghatározottak szerint.

A közművelődés finanszírozása

6. §

- (1) A képviselőtestület - az ÁMK éves munkatervében elfogadott - közművelődési feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi fedezetet az intézmény éves költségvetésében elkülönített címenként biztosítja.
- (2) Az intézmény köteles a közművelődési tevékenységből származó bevételeket tételesen megtervezni (használati díjak, önköltséges tanfolyamok, rendezvények stb.)
- (3) A képviselőtestület a nem intézménye által szervezett közművelődési rendezvények támogatását az éves költségvetése keretében tervezi meg.

A közművelődési feladatokba együttműködő partnerek

7. §

- (1) Képviselőtestület közművelődési feladatainak ellátásában az ÁMK szervezeti egységeként elsősorban az iskolára támaszkodik.
- (2) Az éves közművelődési munkatervben meghatározottak szerint együttműködik a gazdálkodó szervezetekkel /mezőgazdasági szövetkezet, Goldavis Kft./

- a SIKK-kel
- a Hegyközséggel
- a Sármellék Művelődésért Alapítvánnyal
- (3) Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart fenn a Megyei Művelődési Ifjúsági Központtal.

Záró rendelkezés

(1) Jelen rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.

(2) Kihirdetéséről a körjegyző gondoskodik.

Sármellék, 1999. március 23.

Szabó Vendel

polgármester

Kihirdetve

Sármellék, 1999. 04. 01.

Györey László

körjegyző

1. sz. melléklet

Helyzetelemzés

Az önkormányzat 14/1998. (VI. 19.) sz. határozatával hagyta jóvá az ÁMK pedagógiai művelődési programját, amely a helyzetelemzésnél részletesen bemutatja az elmúlt 10 év közművelődési tevékenységét.

A két dokumentum eltérő sajátossága miatt célszerű e helyen is röviden összefoglalni.

1. Szociológiai adatok

A közösség szociológiai adatait elemezve megállapítható hogy

- lassuló tempóban, de folyamatosan fogy a lakosság,
- a korösszetétel a magasabb életkor felé tolódik,
- az aktív dolgozók egyre nagyobb hányada dolgozik más településeken
- a munkanélküliség 8 -10 %-os

A település legjelentősebb termelőüzemének - a korábbi önmagához képest jelentősen visszafejlődött Zalavár MGSZ számít, amely jelenleg 110 - 120 főt foglalkoztat. A többször újraindult varroda munkaerő gondokkal küzd.

A községben a következő kisvállalkozásokban dolgoznak:

Varroda	8 fő
Mosoda	6 fő
Böjtös Győző	28 fő
ács, asztalos, pék	8 fő
kereskedelem	10 fő
vendéglátás	6 fő
szállítás	0 fő
szolgáltatás	18 fő
Összesen:	84 fő

Az önkormányzat és intézményeiben: 60 főt foglalkoztatnak.

2. A község civil szerveződései

A községben jelenleg a KDNP-nek illetve a FKGP-nek működik alapszervezete. A létszámról vonatkozó adatok, a működésre vonatkozó információink nincsenek.

1996-ban alakult meg a SIKK (Sármelléki Ifjúsági Kulturális Kör), amely az ifjúsági réteg érdeklődői számára szeretne klubszerű kulturális szolgáltatásokat nyújtani. községi rendezvényeken; hagyományápoló programokon mindig lehet rájuk számítani. A kábel TV üzemeltetése után, most a helyi újság írását, szerkesztését végzik.

Sármellék székhellyel működik a Kis-Balaton Térségi Társulás. Rendezvényeiket az ÁMK-ban tartják. Programjaik megvalósításához helyiséget, egyéb feltételeket az ÁMK biztosít.

Sármellék SE labdarugó szakosztálya sportolási lehetőséget, a szurkolóknak szórakozást nyújt. Segítjük rendezvényeik szervezését (Sármellék Kupa- Rezi, Nussdorf, Nedelica részvételével). Télen heti két

alkalommal kevés ellenszolgáltatásért - a tornateremben edzenek, vasárnap díjmentesen használják felkészülésükhöz a tornatermet. Két báli rendezvényük van az intézetben és itt tartják a téli teremlabdarúgó tornát. Lassan hagyománnyá válik, hogy karácsony táján megszervezik az utcák közötti bajnokságot.

Heti két alkalommal felnőttek, gyerekek (szerdán és szombaton) asztali tenisz foglalkozásokra használják a tornatermet. A felnőttek önállóan szerveződő csoportokban térítési díj ellenében veszik igénybe ezt a szolgáltatást (melléklet tornaterem).

A Sármellék Művelődéséért Alapítvány tevékenységét öt tagú kuratórium irányítja, melynek elnöke az intézmény igazgató helyettese. Videorecorderekkel, kamerákkal, számítógépes szövegszerkesztővel rendelkeznek. Az ÁMK és az alapítvány kölcsönösen igény szerint használják egymás eszközeit.

3. A község hagyományai

A régi népi öltözködés és szokásrendszer elemei már szinte teljesen fellazultak. Inkább hagyományos megemlékezések, rendezvények vannak.

- Évente hagyományosan megszervezi a Képviselő testület a közmeghallgatást, melyen a község éves költségvetési javaslatai és egyéb közérdekű problémák kerülnek megvitatásra.

- A március 15.-i megemlékező műsort az ÁMK parkjában elhelyezett centenáriumba készített emléktáblánál gyertyafényes koszorúzással zárjuk.

- Orbán nap táján a hegyközségi napok keretében borverseny, hegyi mise; délután változatos kultúrműsor fogadja a sármelléki, szentgyörgyvári hegyközségek találkozásánál az oda látogatót. Az Orbán szobornál a borverseny eredményhirdetését követően a legjobb fehér, illetve vörös borral meglocsolják Orbánt.

- Régi eredetű hagyomány a község védőszentjének napján a Búcsú, mely az ÁMK parkjában rendezett szabadtéri bállal másnap reggelig tart.

- Ősszel a szüreti felvonulás és bál nyitja a programot.

- Általában szeptemberben kerül megrendezésre a Kis-Balaton nemzetközi labdarúgó ' torna. A jövőben valószínűleg nem évente kerül megrendezésre, mivel a Nuszdorfiak is indítottak egy kupát.

- Karácsonyi hagyomány, hogy az iskola tanulóinak műsorával az Önkormányzat ajándékával köszöntjük a község 60 évnél idősebb lakóit.

- Ugyancsak karácsony környékén kerül megrendezésre az utcák alkalmi csapatok között teremlabdarúgó torna. A legjobb góllövő, a legjobb mezőnyjátékos díjat kap. (Az elmúlt évben női csapatok is mérköztek.)

- Hagyományos bálók, (húsvévi, búcsú, szüreti, karácsonyi, szilveszteri bál, ill. disco).

A nagy, községi rendezvények mellett az ÁMK egységeinek is megvannak a sajátos hagyományai.

- Az óvodai életet színesítik a hagyományok, ünnepek, kiemelkednek az óvoda hétköznapi életéből. Ilyenkor ünnepi ruhába öltöznek a gyerekek. Az ünnep fényét emeli a közösen feldíszített csoportszoba, óvoda. A nagyobbak műsorral kedveskednek a kisebb társaiknak.

Fontos szerepet játszik a születés- és névnapok megünnepelése, amikor bensőséges körülmények között, meghitt hangulatot teremtve köszöntjük az ünnepeltet. Hagyománnyá vált a Katalin napi vásár, a Lucázás, a húshagyó keddi fánkeve-verseny, farsangozás, balázsolás, májusfa állítás, pünkösddőlés.

Az egész december fenyő- és gyertyaillatú készülődés a karácsonyra a nagyok betlehemes játékára. Az iskolásokkal együtt megtekintjük az ÁMK-ban a karácsonyi műsort.

Köszöntjük március 15.-ét, főként a nagyok közreműködésével. Az erre való készülődés: vonulósdi, nóták, játék a magyar huszárról, egyszerű tánclépések. Húsvétkor előtérbe kerül a tevékenységekben a fészkekészítés; locsolkodás, hímestojás ajándékozása.

Hagyományként anyák-napi és évváró műsort tartunk csoportonként, ami érzelm gazdagító szerepe mellett az éves munka eredményeinek bemutatását is szolgálja.

Május utolsó hetét a gyermeknap jegyében szervezzük, minden napra más-más programot biztosítva a gyerekeknek. (kirándulás, túra, sportnap, előadás s a konkrét gyermeknap, amikor változatos tevékenységekkel versengések biztosításával igyekszünk emlékeztetést tenni a napot.)

- Az iskolai életnek is megvannak a maga hagyományai.

Hagyománynak tekintjük az óvodával, a közművelődéssel és a könyvtárral kialakított kapcsolatot.

Az iskola tanulói életkoruknak, felkészültségüknek megfelelően részt vesznek a szüreti felvonuláson.

A diákönkormányzat szervezésében a testvérosztályokkal ünnepeljük a Mikulást, melyet az addig lezajlott versenyek vetélkedők dobogós helyezetteinek gálája követ. A karácsonyt az iskola tanulói és az óvodások külön is megünneplik, de műsorunkkal köszöntjük a község képviselőtestülete által meghívott 60 éven felüli lakosokat is.

Hagyománynak tekintjük továbbá az iskolában kialakult versenyek, vetélkedők rendszerét. (Vers és prózamondó, népdaléneklés, rajz, mesemondó, egyéb szaktárgyi versenyek, valamint a területi, megyei és országos versenyeken való részvétel.)

4. A község közművelődési tevékenysége

A község hagyományainál már felsoroltuk a község illetve egyes intézményegységek közművelődési tevékenységét. A hagyományokon túl fontos közművelődési tevékenység még:

- Az óvodás korosztály számára gyermekszínházi műsorok szervezése. Az iskolások szereplései az óvodában (mesemondók).

- Az általános iskolás korosztály számára, ugyancsak gyermekműsorok; színházlátogatások, rendhagyó irodalomórák szervezése.

- Az ifjúsági és felnőtt korosztály számára rendszeresen működő, illetve önállóan alkalmi ' szerveződésű csoportoknak művelődési és szórakozási lehetőséget biztosítunk.

Stabil, folyamatosan jól működik a nőklub, mely megyei területi rendezvényeken is részt vesz. A Pávakör kisebb-nagyobb megtorpanásokkal megőrizhető.

Jelentősen javultak a néptáncos szakmai feltételek. Az alsó tagozatos hagyományörző csoport, a hetedik osztályban a néptánc oktatás jó alapot biztosíthatna arra, hogy egy felnőtt csoport is kialakuljon.

- Ezekon kívül 10 bál, 2-3 hetente disco lebonyolításában veszünk részt.

- Működtetjük a könyvtára, és a mozit, melyekről külön-külön is teszünk még említést.

- Tanfolyamokat (autóvezetés, növényvédő, aerobic, stb.) igény szerint szervezünk az intézményben dolgozó vagy külsős szakember irányításával.

5. A könyvtár tevékenysége

Az intézmény könyvtárának kiemelkedő szerepe van a község életében. Fontos az óvodás korosztály számára, a könyvtárhoz szokás érzésének kialakításában, az iskolás korosztálynak a könyvtárhasználati ismeretek elsajátításában, a középiskolás korosztálynak a forrásanyagok felkutatásában, a felnőtt lakosság számára az olvasás, az információhoz jutás feltételeinek biztosításában.

- Az óvodás korosztály - életkori sajátosságainak megfelelően ütemterv szerint rendszeresen látogatja a könyvtárat. A gyerekeket közvetlen élmény fűzi a könyvtárhoz. Tudják, hol találják meg a számukra fontos könyveket.

- Az általános iskolás. korosztály - mivel a könyvtár helyben van - szinte folyamatosan igénybe veszi, tanórán és tanórán kívül egyaránt. Különösen nagy hasznát látják a könyvtárnak azok a tanulók, akik a tananyagon túli ismeretek szerzésére szánják el magukat; illetve országos levelezős tanulmányi versenyeken vesznek részt, amely könyvtári kutatómunkát igényel.

- Szerencsére a középiskolás korosztály is egyre inkább kap az iskolában olyan feladatokat, amelyhez forrásként a könyvtára kell használni.

- A szépirodalom olvasása és a felnőtt lakosság olvasási kedve sajnos hullámvölgyben van, bár valamilyen számukra aktuálisan fontos információ beszerzésére ők is használják a könyvtárat.

6. A mozi látogatottsága a folyamatosan emelkedő kiadások mellett csökken. Az elmúlt évi átlagos nézőszám kb. 40 fő volt.